

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VI. Præparationem ad preces necessariam esse, & quæ sit
præparatio remota.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

detur : & ego homunculus vilissimus prærepo, cupiō. A que, ut ad dictiōnem meam rex cæli attendat, & ego ipse non attendo ad ea quæ dico.

Nostrates aulas, obsecro, inficiamus, & Legatorum in iis orationes. Stat Princeps auditurus, adeſt in obsequium Principis tot nobilitissimorum hominum corona, prodiit legatus, attentio summa, incipit fari, diſcendo progreſditur, ſolum oculis gerit Principem, ad cauſam verò ſibi commiſſam attentissimum, nihil niſi ex præparato & uis concepriſſimis proloquitur.

Et nos quid? & quomodo? Prodimus locuturi cum Deo, quem miliſ miliuum & decies cetera miliia Angelorum eingunt, quorum vel unicus Imperatoribus omnibus præferendus eſt, nos tamen tam frigidè, tam remiſſe ac ſegniter cauſam noſtram agimus, velut eam ultrò prodiuit. Heu quām in rem noſtram non vigilamus! Hic affidiū, ſi uſpiam clamandum, AT-

TENDITE.

Tertium. Aeternitas perpetuò cogitanda eſt, ita B mens facilius ſe vinciri patietur. Quem enim modò adoramus, eum totis aeternitatibus laudare cupimus. Hac horā, inquit Bernardus, quā oras, ò quanti cum Deo loquuntur, etiūque in ſemetipsis amplexantur? Tu vero aeternitatis immemor, in hiſ delectaris, quæ pereunt & tranſcent, & tecum manere non poſſunt. Quām multi jam aeternitatem inchoarunt, quibus ſi daretur hæc horula ad agendam penitentiam, quām ardentibus votis ante aras ſe proſternerent oratos, ſuſpirantes, plorantes, ad impetrandam miſericordiam, & tu hic velut jocari. Si amor non teneat, terreat timor. Anima mors eſt, inquit Chryſotomus, non l. 1. de orā. provoluī ad Dei genua. Hac autem, eodem Bernardo teſte, de Deo, vera eſt tranquillitas, cum tota mens in ſeipſā colligatur, & in Bern. de In uno. Aeternitatis deſiderio immobiliter fitur. Debet proinde terra domo fluctuationem cordis reſtringere, & ad unius veri gaudii deſiderium, cogitationum & affectionum mores colligere. Chryſ. 10. 5. e. 40. & e. 63.

CAPV T VI.

Præparationem ad preces neceſſariam eſſe, & quæ ſit præparatio remota.

N Oēmus Arcæ fabricator, carcerem pœnæ an- nuum, cū pauculis fuorum inter feras toleravit, ſepultus verius quam mortuus. Vbi ex hoc ſeu carce- re, ſeu ſepulchro in aurora emerit. Orbis eluvione finita, ſacrificium aſtertori ſuo inſtituit. Id Deo plurimi placuisse codices ſacri refertur hoc encomio: Odora- tūſque eſt Dominus odorem ſuavitatis.

Fit nonnunquam, ut Codrus aliquis aut Iris fame- licus culinam opulētam ingreſſus, carnis aſſa odore, dum ea veru versatur ad ignem, totis hauriat naribus, dicatque: hoc mihi thymiam gratiſſimum, hoc mihi thus, hoc ſtaſte & caſia eſt. Dumque has narium deli- cias avidè trahit, paſci videtur aſcreſci.

Tam acceptum Deo fuerat Noēmi ſacrificium, ut iſipſum etiam odorem illius tanquam optimum lauda- rit, & quiaſ attraxerit: Oderat u. s. Domini odorem ſuavitatis. Ne miremur, ſummo ſe ſtudio Noēmus præparavit ad has religiones obcundas. Nam adiſcavit Noē al- late Domino, & tollens de cunctis pecoribus & volucribus mundis obtulit holocausta ſuper altare. Hic multa opus fecerat induſtria & præparatione, tam in aræ ſtructurâ, quam in delectu animalium.

Verū Christianæ gentis ſacrificium eſt, Oratio; hac autem bona non erit, ſi deſit ei præparatio, de quā duo nunc exequamur, prīmo neceſſariam eſſe qmni- præparationem; deinde, quæ remota ſit præparatio exponemus.

S. I.

Oratur ſe præparet, aut male orabit. Quod Si- **Orationi** racides fideliſſime monens: Ante orationem, in- **necessaria** quit, præpara animam tuam & noli eſſe quaſi homo, qui ten- **eft præpa-**rat Deum. Quis citharædus fidibus canit, & fides non **ratio.** priuſe temperat? Quis in conſefu gravium virorum **Eclit. c. 1. v. 23.** perorat impaſtus? Non inerit oſ orationi, quæ im- **Chryſ. 10. 2. v. 9. in** mediata funditur. Chryſotomi monitu: Vide, quis ro- **homil. 9. in** ges? quem roges? & quid roges? Quis? homo ver- **Matth. ini- 1015.** miculus, pulvis, umbra, nihil. Quem? Deum, cæli ter- **tio mihi p.** ræque Dominum, qui potest & animam & corpus perdere in gehennam. Quid? & animi & corporis ſalutem, beatitudinem aeternam.

Plutarachus cenſet à Numā rege monitum illud profeſtum: Adoratur ſedam. Sedere eſt omnem animo ſeditionem, ac tumulum cogitationum excludere, & uni Deo, cum quo loquuntur, attendere. Ita David rex **2. Reg. c. 7. v. 19.** ſedit coram Domino. Priefici ſacra facturi per præconem promulgari jubebant. Hoc AGE. Quo dicto tam ſacerdos quām quivis alijs ſacris operatus momeba- **vers. 19.** tur, id ſerio ageret, quod agendum eſſet.

Deus olim Moſeſ ad colloquio evocaturus. A- **Ecod. c. 24.** ſcende, inquit, ad Doynum tu & Aaron, & Nadab, & Abiu, **vers. 1.** & ſepuginta ſenes ex Iſrael, & adorabitis procul. Soliſque **vers. 2.** Moſeſ aſcendit ad Dominum, & illi non appropiquet; nec **vers. 3.** populus aſcendet cum eo. Surrexerunt Moſeſ, & Iosue minister **vers. 13.** eius aſcendensque Moſeſ in montem, senioribus air: Expectate **vers. 14.** hic, donec revertarum ad vos. Cumque aſcendit Moſeſ, ope- **vers. 15.** ruit nubes montem, & habitavit gloria Domini ſuper Sinai, **vers. 16.** tegens illum nube ſex diebus: ſeptimo autem die vocavit eum de medio caliginis. Ne Moſeſ cum Deo collocuturum comites turbarent, relinquentur à tergo; insuper omnia involvuntur tenebris, ut tantuſ mens collectior ſit, quād minus oculis permifſum pluribus occupari.

Orator coram Turcarū Imperatore cauſam aet- **vers. 21.** rius, per plurima conclavia deditur: in ſingulis geſtu ſupplici, ſubmiſſis humi genibus, reverētiam tanquam adversus Imperatorem præfentem adhibere cogitur, ſi quidem ad Imperatorias aures admitti veſit. Et nos abſque omni præparatione irruimus locuturi cum Deo, verè quaſi homines, qui tentant Deum.

Hac de re Thomas Aquinas graviter pronuntians **S. Tho. 2. 2.** his ipſis verbis: Ille, inquit, qui ante orationem animam **9. 97. art. 3.** ſuam non præparat, dimittendo ſi quid adverſum aliquem ha- **aa. 2.** bet, vel alijs ad devotionem ſe non diſponendo, non facit, quod in ſe ſit, ut exaudiatur a Deo, & idē ſequiſtive tentat Deum. Vnde etiam huiusmodi tentatio irreligiositatis ſpecies eſt. Deus ſingulorum hac in re conatum penititū ſimile ſcrutatur: Præparationem cordis eorum audiret auris **psal. 10.** tua Domine. Quisquis imparatus orat, homo eſt, quaſi **v. 17.** tuum tentat. Præcepit ergo Deus, ut preces inti- turi, ad illas nos præpararemus.

Orare, omnium laborum reverā graviffimus, & ma- **Orare omnia** ximē ſeriuſ labor eſt. Sunt plurimi labores, qui ſanē **nūm la-** non magnā egenit præparatione. Faber malleum aut **borum fe-** litam, titor cheleuma & ſublam capit; fartoſ acum **rius eſt la-** & filum, tonfor peſtēm arripit & forcipem; come- **bōr.** flurus cochlear, bibitur calicem ſumit: ita quivis ho- rum ad ſuum laborem ſatiſ acuſtus eſt. At verò pre- caturus, nequaquam ſatiſ ad precanum paratus eſt, ſi libellum ſumat precatoriū. Industria hīc majore opus eſt & paratu. Pilā ludere, equum agitare, litrum leſi- tare, quā horā viſ, potes: orare amplioris eſt mol- minis.

Sunt quædam laborum genera, quæ cibo non pre- misſo diſſiſ illiſe peraguntur. Zythepsæ, cum triticum toſtum veriant, ante lucem prandent, aut jentant; meſſores antequā falcē in ſegetem mittant, matutino prandio labores fulciunt. Orationem ordiri cogitas? præpara animam, & noli eſſe quaſi homo qui tentat Deum.

Decum. Beatus Abbas Agathon dicere solebat: Alius A.
alio labore robustior, omnium robustissimus est, ora-
re. Sic est profectio. Nec Siraclides: Præpara, inquit,
præpara animam tuam ad orationem, ut ea par sit tam
serio labori. Quocirca omni modo ad orandum opus
Cassian.lib. est præparatione. Nam quales, ut Cassianus loquitur,
Io. faciat. orantes volumus inveniri, tales nos esse oportet *ante tempus*
collat. c.14. orandi.

§. II.

Préparatio du-
plex, Re-
mota &
propinquia
Ecclesi. c.13. Qui terigeri picem, inquinabitur b. e. Multum fecerit,
v.1. qui manu picem tractaverit, & manum à sordibus ser-
vaverit imminucib. Atqui beatus Paulus levari vult pu-
ras manus in oratione. Idcirco quisquis cupit serio
orare, nulli rei create cor suum finat adhærelere: li-
berimus sit orantis animus, non auro, non hominum
ulli agglutinatus. Perinde ut esse solet unius disculæ
aut noctis hospes. Et subinde diversorum vile, mensa
tenuis, leitus rigidus, cetera omnia in commoda: id au-
tem hospes tantopere non curat; scipsum his solari so-
let: Toleremus hæc nocte unicæ, cras alibi, & forsitan
meliori loco erimus. Quod si diversorū hospitium re-
periat lautum, mensam instructam, selecta fercula, no-
bile vinum, mollem leatum, caput opem humanum, sua-
ven somnum, nihilominus die altera rationes poscit,
& iter ad destinatum locum convertens; Vale hospes,
inquit, vale hospitium. Et illum, & istud laudamus, sed
aīo tendimus. Haud aliter Christianus Orator tam ex-
pedite mentis sit, ut solum suspiret conditorem: quod
si mens hominis, ulli conditæ rei adhæret affixa, illud
ipsum cui adhæret, sub oratione recurret, & orantem
turbabit. Dominicum illuc longè certissimum *Vbi*
v.21. *est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum.* Quod amas, hoc cogi-
tas cum oras. Excute amorem, & excussisti cogi-
tationem.

Matth. c.6.

John Major
in peculo
mihi pag.
586.

Fuit sacerdos, quod Theologus narrat, qui domi
sue convivium celebratur, coco pretiosiores pisces
non sine anxia sollicitudine præ cæteris commenda-
vit, industria singulari coquendos. Hæc una piscium
parandorum cura, mille curarum prægnans mater
convivatorem in plurim's cogitationes distraxit, ne
fortè coccus pipere aut sale nimio, aut forsitan, nimis
exiguo cōdixerit pisces; ne aut nimis diu admoverentur
agni, aut æquo citius subtraherentur; ne jure nimium
largo aut non grato perfundarentur. Interim ad rem
divinam abit sacerdos, sed mente vagus, corde aridus,
curis distractus, culinā mersus. Dum actione mediæ
est, que cælo calentes & igneos poscelunt affectus, ille
deproperare verba, nec cogitare aliquid, quam sua cu-
liræ pisces: nec tamen ejusmodi cogitationes cohí-
bere. Ergo adest fuliginosus ex orco coccus, & caca-
bum ab igne raptum cum piscibus ad aram deferens:
O coce, inquit, non presbyter: eni pisces, eni salem,
condi ut lubet. Sic irrisa sacerdotis supervacanæ cu-
râ evanuit. Si hæc eac ñemoni potestas sapientia con-
cederetur, quoties diversa haec exclamaret: o ama-
tor, o mercator, o capo, o venator, o argenterie, o
equis, o quid jam Veneris aut Mercurii sacra, quid vi-
num aut pecuniam, quid equos aut canes animo ver-
fas? Memento cum Rege te loqui, non Hispanæ, sed
cæli & terre. At hæc, inquis, dum oro, identidem re-
currunt. Tu ipse in causâ es: cur antequam orares
his rebus animum affixisti? quid mirum si jam avel-
li non poscis?

§. III.

ISidorus Pelusiota humanae socordiæ succensus: *1st. l.4. q.*
Risu, inquit, profecto dignus es, mi homo (quem ego quo epist. 2.4,
nomine appellem nescio, dum stuporem tuum reprehendo) *Ep. 12.*
quando precaris: Confige timore tuo carnes meas. *Psal. 119.*
Eorum enim est hæc precatio, qui quod in se est, conferunt, & je-
junant, & suâ sorte contenti, parvoque beati vivunt, eaque ra-
tione carnis exultant lasciviam castigant, & compescunt,
quique celitus openi & auxilium suæ exercitacioni mitti postu-
lant. At illis minimo convenit, qui quemadmodum tu facis,
crupulâ in modicâ corpus saginant, & variis deliciis perulan-
tiam, tantum abest ut reprimant, ut portius excitent cuticulâ
bene curatâ.

Addit idem. Omnes homines ita sunt affecti, ut illis stu-
deant & opitulari, & attendere, quos viderint nequam
dormientes, neque ignoravie deditos; sed qui ipsi se preparant,
& instruant, & prompti sunt ad officiū pars peragendas. Tu
horum nihil facis, & tamen clamas: Confige timore tuo
carnes meas. Quâ igitur fronte tu postulare audet, ut dum
ipsi dormi, nullaque salutis tue curâ tangoris, insuperabile au-
xilium cælestis ad te advolet? Cùmque voto tuo frustrari, id
age fers. Precedant itaque ea, que tuarum sunt partium,
que quæ te exiguntur, & tunc demum ea, que sunt auxiliū
divini, subsequentur.

Qui regat, quæ facere non vult, non solum homi-
nines, sed ipsum quoque Iudicem hominum conatur
fallere. Tu ergo rebus peritius noli cor apponere.
Religiissimus scriptor hoc ipsum monitum infil-
lans: *Ego purus,* inquit, & liber ab intru., sine alicuius creatu-
re implicamento. Oportet te esse nudum, & purum cor gerere: *Tib. 2. de In-*
si vis vacare & videre, quam suavis sit Dominus. Observa
ta. Chriſi
illud quod moneris, *Idcirco esse sim alicuius creaturæ in - c. 8 n. 5,*
plicamento. Si patiaris maligniore affectu vel unico te
Cur ore
implicari, *jam actum est, jam vicius es, sexcentas tibi tor debet*
cogitationes ingeret dum oras unicus hic affectus, nisi esse libe-
rum prius represseris, quam ores.

Narrat Cassianus integrissimum serenem Macha-
tem, eam à Deo gratiam impetrâsse, ut etiam si sacra
colloquia diem noctemque totam protraherentur, à
sonno tamen numquam expugnaretur; quam pri-
mum sermones miscerentur vani, protinus in somnum
solveterunt. Ad hunc ipsum senem Machetem grandis
epistolarum fasciculus à parentibus & cognatis è provin-
ciâ Ponti missus est, cùm per quindecim annos ut
trinque silentium tenuisse. Hic cænæ apud se deli-
berans: Quantarum, inquit, cogitationum tumultus
haec mihi lectio concitat, cùm intellexero quid pa-
rentes agant, quid cognati, quid noti alii. Et ista me
vel ad inanum gaudium, vel ad inutilem tristitiam im-
pellent. Et quod dies tot nugaram memoria orationis tenet, tanta turbabit?

Quanto tempore tot
gestarum rerum velut offam soporiferam digerere
non potero? Quanto labore tranquillitatem per hæc
perditam non reparabo? admissis vel semel tot politi-
corum hominum sermonibus, occursbunt ea omnia
quæ prædictum deservi, notorum vulnus animo inhæ-
bunt: & nunquid incesset me desiderium ad eos re-
visendi, & colloquendi cum ipsis? Quid demum ju-
verit, solo mundum corpore deseruisse, si ad eundem
animo recurram? Heu quam malè reviviscit, qui be-
ne fuerat mundo mortuus! Hæc secum volvens Quid
diu, inquit, hæreo? quin unâ liturâ deles tot turbatri-
ces epistolæ. Dixit, & fasciculum prout ligatus erat,
in ignem projiciens: Itæ, inquit, cogitationes patriæ,
hic pariter ardete. Mea pluris intercessit attente orare,
quam tot vanis salutibus attendere. Hoc certe
Machetes fortiore fecit dexterâ, quam fuerit illa Mu-
tii ardenti faculo admota.

Geminum prorsus in beato Ignatio, Societatis IESV
Parente, cernere est. In cubiculo clausis foribus oran-
tem nem. 1.

Rhetorica Cœlestis Liber I. Caput VII.

81

tem janitor accessit, litterarum fascem traditurus: Semel iterumque pulsanti nihil responsum est. Cum molestus esset pergeret, & crebrus more conferto foras obtundebat. Ignatius pandens solum. Ecquid, mi frater, ait, tibi vis? Cuijanitor: En litteras pater; qui eas hac tuuit, è patria tua dicebat allatas. Et una litterarum fascem in manus patri tradidit. Huic Ignatius: Bene est, ait, & mox ostio iterum clauso, quidquid epistolarum fuit, in proximum caminum (hiems erat) cremandum generosissimam manu abjecit, & continuo ad interruptam orationem rediit.

Ergo cave picem, & à rebus creatis, quantum potes, animum avelle, ut is, tanto evolet sublimus, quantum minus ab infinis detinetur.

§. IV.

Secondum præparationis remote documentum: Non neglige vestem. Qui orare instituit, amicus Dei sit, & gratia divina cyclade privatus non sit. Quis enim hostem capitalem bengovole audiat? Est, qui mihi supplicet, sed ego illum cane pejus & angue odi, quid impetrabit hic orator? odium augebit. Eodem modo cubiculum aliquis, aut templum ingreditur laudatus Deum, & petiturus quipplam à Deo. Heus bone, quidquid agas, vide. Num in gratia es? vox divina te ferit: Nomen habes quod vivas, & mortuus es. Amici prius fiamus: tolle impium adversus me bellum, & mecum in gratiam redi, dein adfis laudaturus, aut petiturus aliquid à me. Non est speciosa laus in ore peccatoris. Oratio grata est, sed ab amico, non ab hoste. Quemadmodum non convenienter scabiosæ manus, & aurei in digitis annuli; pileus pertusus & plumis ornatus; fasculus holosericus & cuprei in eo nummuli; pretiosissimum vinum è malis punicis exprellsum & picata lignea capedo; curvae ac repanda tibiæ; & occrea candidæ: ita non est speciosa laus in ore peccatoris. *Psalmus Domini sancti ejus: non hostes ejus. Nam rectos decet collaudatio.* Eam ob caussam in lege grisea sacrificium pro peccato ceteris præmitti solitum. Ita sentient Alphonius Tostatus Praeful Abulensis: Ut Deo, inquit, accepta sint posteriora sacrificia, oportet, ut illud primum præmittatur, tanquam dispositio ad alia.

Ita profus non consultum tantummodo, sed & necessarium, ut oratus, delicti tamen sibi conscient in se dolorem conciteret per actum contritionis, ut vocant: hoc modo: *Mihi Deus, ego te summum bonum offendii, sed doleo ex animo: ignosce. Firmissime statu non peccare amplius.* Aut brevissimum illud usurpandum: *Deus propitiatus esto mihi peccatori.* Qui tale quid precibus præmitit, vestem non negligit, sed sui accusationem velut togam induit. Et revera, justus Salomon teste, prior accusator sui.

Est genus colubrorum, qui venenum ponunt, cum fontem adeunt ad extingendum sitim: Non aliter qui ad CHRISTVM misericordia fontem properat, virus peccati prius excutiat, & tum demum bibat: sic impetrabit, quod rogaverit. Clemens Alexandrius hoc ipsum explicans: *Precatio, inquit, cum Deo conversatio & colloctio est, ac proinde inter familiares & amicos fieri debet, & supponere, deletam offendam.* Rectos decet collaudatio. Quod ille ab utero cœcus confirmans: *Scimus, inquit, quia peccatores Deus non audit: sed si quis Dei cultor est, & voluntatem ejus facit, hunc exaudit.* Et tamen, dices, publicanum audit. Non negamus; audit: sed publicanus vestem, de quâ loquimur, non neglexit, cui accusatione se vestivit, ita qui hostis Dei fuerat, amicus ab oratione abiit.

Idecirco ante omnia veniam suis erroribus deprecetur, & seipsum accusando, divinæ gratiæ vestem induat, qui cum Deo in sermonem venire desiderat. Quod cœlestis magister docens: *Si manseritis, inquit, in*

A me, & verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis, Ioan. 6. 15.

v.7.

Atque gémimum hoc documentum oratori Christiano damus: *Picem caveat, & vestem non negligat.* Cor suum nulli createi agglutinati finat, & apud supremum Numen semper in gratia esse contendat. Ante orationem præparet animam suam, & non sit quasi homo, qui tentat Deum. Quantò accurasierit præparatio, tanto attentior erit oratio.

CAPVT VII.

Quæ propinquæ sit ad orationem præparatio.

Vltus diuinus apud Hebreos sacrificis maximè De sacrificiis. constabat, de quibus ipsi diversa decem miracula. **B**la commemorant. Primum festi est diebus innumeris hominum confluxit, & tamen nullus unquam exclusum se questus est: sacrificium hoc hospitium admisit omnes. Alterum, cum starent, se compromebant, cum verò delictorum confessionem ritu suo ederent, & in terram procumberent, nihilominùs quatuor cubitorum spatiū nemini negatum. Tertium sacrificiorum sub dio institutorum ignis nunquam pluviis extinctus. Quartum, sacrificiorum fumus nunquam à vento sic dissipatus est, quin rectâ nubes petret. Quintum, Sacerdotem summum nullo expiationis die, sinister aut malus eventus impedit. Sextum, i propositionis ac primitarianum panibus nihil unquam vitii deprehensum. Septimum, nulla feminarum, quæ uterum ferret, carnis sanctificatae nauicam sensit. Octavum, caro sanctificata nunquam fecoris aliiquid contraxit. Nonnum, in eo, quo vicimæ mactabantur loco, nulla cernabantur muscae. Decimum, nemo sacrificantium à serpente aut scorpione lœsus est.

Hæc Iudæi jactant, sed certè non comprobant. Hæ fabulae Christianis auribus fidem non faciunt. Contrarium è vatis Hebreis discimus. Dilucide Rex David: *Sacrificium inquit, & oblationem noluisti; holocaustum pro peccato non postulasti. Quoniam si voluisses sacrificium, dedisem utique; holocaustus non delectaberis.* *Psalmus 39. v.7.* *Sacrificium, v.18. & 19.* *Deo, spiritus contritibatus; cor contritum & humiliatum Deus non despicias.* Simillimè locutus Baruch: *Anima, in-Baruc. 6. 2. quit, que tristis es, super magnitudine mali, & incedit curva, & infirma, & oculi deficiente (nimirum lacrymis, ieiunii, vigilis exhausti) & anima esuriens dat tibi gloriam, & iustitiam Domino.* Spiritus est Deus, & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare. *Oratio humiliantis v.24.* *Eccl. c. 35. v.21.* se nubes penetrat.

Hæc Christianæ gentis sacrificia sunt, pura, humili, & ardens oratio. Quæ autem ad orationem remota sit præparatio, capite superiori exposuimus, jam ordinis ratio poscit, de præparatione, ut eam vocamus, propinquæ dissere.

§. I.

Primum propinquæ præparationis membrum est. **P**rimum puritas animi. Diacostides, nobilis gemma & magnarum virium est, sed eas omnes in ore cadaveris a præparando mittit. Talis revera est oratio, gemma pretiosa, sed in tiosis membris hominis impuri vim omnem perdit. Siracides canit: *Non est speciosa laus in ore peccatoris.* *Eccl. c. 15. v.9.*

Liberum, quod suprà diximus, ac purum sit cor oratori Christiani. Optime dixit Augustinus: *Munda tantum cubiculum cordis; ubi fueris, ubicumque oraveris intus crast. 10 in est, qui exaudit, intus in secreto.* Cui subscribens Bernardus: *Oratio, inquit, cordis est, non laborum.* Neque enim Bern. lbo. de verba deprecantis Deus intendit, sed orantis cor afficit. *Internâ d. 48.*

Cum Coe, Dathan & Abiron, ceterique proceres Cur Coe, Hebrei, numero ducenti quinquaginta, secessionem Dathan & fecissent Abiron cù